

STUDIJŲ KOKYBĖS VERTINIMO CENTRAS

Vytauto Didžiojo universiteto
TARPTAUTINĖ EKONOMIKA
STUDIJŲ PROGRAMOS
VERTINIMO IŠVADOS

Grupės vadovas:
Team leader:

Doc. dr. Vincentas Vobolevičius

Grupės nariai:
Team members:

Prof. dr. Daiva Dumčiuvienė

DUOMENYS APIE ĮVERTINTĄ PROGRAMĄ

Studijų programos pavadinimas	Tarptautinė ekonomika
Studijų sritis	Socialiniai mokslai
Studijų kryptis	Ekonomika (L100)
Studijų programos rūšis	universitetinės studijos
Studijų pakopa	antroji
Studijų forma (trukmė metais)	nuolatinė
Studijų programos apimtis kreditais	120
Suteikiamas laipsnis ir (ar) profesinė kvalifikacija	Ekonomikos magistras

TURINYS

TURINYS	3
I. ĮŽANGA	4
1. Programos tikslai ir studijų rezultatai	5
2. Programos sandara	7
3. Personalias	8
4. Materialieji ištekliai	9
5. Studijų eiga ir jos vertinimas	10
6. Programos vadyba	12
III. REKOMENDACIJOS	13
IV. APIBENDRINAMASIS ĮVERTINIMAS	14

I. ĮŽANGA

Vytauto Didžiojo universitetas ketina vykdyti naują jungtinę studijų programą *Tarptautinė ekonomika* Studijų programos duomenys: studijų sritis – socialiniai mokslai, studijų kryptis – ekonomika, studijų pakopa – antroji, studijų forma: 2 metai nuolatinių studijų, studijų programos apimtis – 136 kreditai.

SKVC suformuota ekspertų grupė išorinio programos vertinimo metu išnagrinėjo ketinamos vykdyti programos *Tarptautinė ekonomika* aprašą ir susijusius dokumentus, parengė pirmines išvadas, nustatė vertinimo sritis ir klausimus, kuriems reikia skirti ypatingą dėmesį vizito metu ir 2014 metų rugsėjo 15 d. apsilankė Vytauto Didžiojo universitete. Čia įvyko susitikimai su universiteto administracija, programos rengėjais, programos būsimais dėstytojais ir socialiniais partneriais, suinteresuotais būsimais šios programos absolventais. Vizito metu buvo sudaryta galimybė apžiūrėti programos įgyvendinimui skirtą materialinę bazę, susipažinti su metodiniais ištekliais studijų programai vykdyti. Universitetas vizito metu užtikrino susitikimams ir ekspertų grupės darbui tinkamas patalpas. Vizito metu buvo aplankyta biblioteka, auditorijos ir programą vykdysiančio padalinio patalpos. Vizito pabaigoje ekspertų grupė aptarė vizito rezultatus grupėje ir žodžiu supažindino universiteto bendruomenę su pirminiais pastebėjimais, privalumais ir trūkumais.

Ekspertų grupė atliko studijų programos išorinį vertinimą pagal 6 sritis: 1) programos tikslai ir studijų rezultatai; 2) programos sandara; 3) personalas; 4) materialieji ištekliai; 5) studijų eiga ir jos vertinimas; 6) programos vadyba.

Ekspertų grupė parengė atlikto vertinimo išvadas ir pateikė jas Centriui.

Studijų programos vertinimo išvados parengtos vadovaujantis sekančiais dokumentais:

1. Dėl Magistrantūros studijų programų bendrųjų reikalavimų aprašo patvirtinimo. Lietuvos respublikos Švietimo ir mokslo ministro įsakymas 2010 m. birželio 3 d. Nr. V-826.
2. Dėl ketinamos vykdyti studijų programos aprašo rengimo, jos išorinio vertinimo ir akreditavimo metodikos, patvirtintos studijų kokybės vertinimo centro direktoriaus 2011 m. lapkričio 28 d. įsakymu Nr. 1-01-157, pakeitimo. Studijų kokybės vertinimo centro direktoriaus įsakymas 2013 m. balandžio 22 d. Nr. V-23.
3. Dėl Švietimo ir mokslo ministro 2009 m. liepos 24 d. įsakymo Nr. Isak -1652 „Dėl studijų programų išorinio vertinimo ir akreditavimo tvarkos aprašo patvirtinimo“ pakeitimo. Lietuvos respublikos Švietimo ir mokslo ministro įsakymas 2011 m. liepos 29 d. Nr. V-1487.
4. Dėl Jungtinių studijų programų bendrųjų reikalavimų patvirtinimo, Lietuvos respublikos Švietimo ir mokslo ministro įsakymas 2014 m. vasario 3 d. redakcija Nr. V-65

II. PROGRAMOS ANALIZĖ

1. Programos tikslai ir studijų rezultatai

Programos tikslai ir studijų rezultatai yra aiškiai apibrėžti, bei atitinka studijų rūšį, pakopą ir kvalifikacijų lygį. Bendrai, programos tikslai atrodo ambicingai, nes juos pilnai įgyvendinus programos absolventas gebėtų tiek integruotis į darbo rinką kaip kvalifikuotas ekonomistas, tiek ir siekti akademinės karjeros aukštumų. Vizito metu paaiškėjo, kad pagrindinis programos tikslas, yra ruošti ekonomistus darbo rinkai, suteikiant jiems papildomą kvalifikaciją taikyti mokslinį metodą ir kiekybinę duomenų analizę praktinių situacijų vertinimui ir analizei. Toks programos tikslas ekspertų grupei atrodo adekvatus ir galintis suteikti programos absolventams unikalios pridėtinės vertės.

Dar vienas programos tikslas, paaiškėjęs pokalbio su aprašo rengėjų grupe metu, yra akademinis bendradarbiavimas tarp VDU Ekonomikos fakulteto ir atitinkamo Trento universiteto padalinio dėstytojų ir aukštesniųjų pakopų studentų. Šis tikslas, žinoma, yra sveikintinas. Vis dėlto, jo įgyvendinimo galimybės sukėlė šiokių tokių abejonių. Trento universiteto, kuris tarptautiniuose ekonomikos fakultetų reitinguose kotiruojamas keliais šimtais pozicijų aukščiau nei VDU, dėstytojais ko gero turi alternatyvių mokslinio bendradarbiavimo pasiūlymų, kurie jiems gali pasirodyti įdomesni. Šis pastebėjimas anaiptol nereiškia, kad programos rengėjų ambicija kurti aukštos kokybės mokslinius produktus su pripažintais partneriais yra nepriimtinas. Atvirkščiai, tai labai geras tikslas. Ekspertų nuomone jo realizacija gali būti sudėtinga ir neduos greitų rezultatų. Vis dėlto, džiugina tai, kad kai kurie VDU Ekonomikos fakulteto dėstytojai jau skaitė paskaitas doktorantams bei planuoja tyrimų stažuotes Trento universitete; taip pat tai, kad Trento universiteto dėstytojai yra lankęsi VDU, skaitę paskaitas ekonomikos magistrantūros studentams. Šios stažuotės galėtų tapti tolimesnio bendradarbiavimo pradžia, o tinkamai išnaudojus šią galimybę tai turės reikšmingos įtakos studijų programos kokybei.

Vizito metu fakulteto vadovai minėjo dar vieną programos tikslą – pritraukti studentus iš trečiųjų šalių. Atsižvelgiant į Lietuvos ir visos Europos demografinę padėtį, toks tikslas atrodo savaime suprantamas. Vis dėlto reikėtų pastebėti, kad nemažai studentų iš trečiųjų šalių neatitinka net minimalių studijų Lietuvos aukštosiose mokyklose reikalavimų. Dėl to nėra aišku ar jie sugebės tapti vertingais (ar bent jau sąmoningais) mokslinės bendruomenės nariais VDU, o tuo labiau Trento universitetui. Kitaip tariant, šio tikslo spartus įgyvendinimas galėtų lemti studijų kokybės smukimą programoje. Dėl to labai svarbu nustatyti aukštus žinių kokybės reikalavimus ir aiškią jų tikrinimo procedūrą (kurios pasigedome programos apraše ir bendraujant su ją rengusiais dėstytojais bei fakulteto vadovais).

Programos tikslai ir numatomi studijų rezultatai iš dalies pagrįsti visuomenės ir darbo rinkos poreikiais. Įtakingamai skamba argumentas dėl siūlomos programos akademinio originalumo ir jos vietos Lietuvos intelektualiniame reljefe. Tačiau programos rezultatų atitikimas darbo rinkos poreikiams kelia abejonių. Jas lemia keli faktoriai. Pirma – JAV Darbo departamento ar profesoriaus iš Filipinų, W. Bello, pasisakymai, cituojami programos apraše, atspindi ekonomistų poreikį *šių šalių ar regionų* darbo rinkose. Lietuvoje programos absolventų poreikis gali reikšmingai skirtis. Kadangi geografiškai tolimos darbo rinkos artimoje ateityje netaps programos absolventų traukos centrais, jų poreikių akcentavimas atrodo neaktualus.

Taip pat abejonių kelia 2010 metų duomenų citavimas programos apraše, motyvuojant įkūrimą programos, kurios pirmieji absolventai rinką pasieks 2017 metais. Iki diplomų įteikimo pirmajai magistrų laidai ekonominė situacija pasaulyje gali drastiškai keistis; jau dabar panašu, kad apraše minimas ekonomikos atsigavimas (2012 – 2015 metais) iki 2017 metų gali būti išsikovęs arba sulėtėjęs. Galiausiai, net ir optimistiniu ekonomikos raidos atveju, nėra aišku, kodėl Lietuvos ar regiono įmonės norėtų samdyti būtent šios programos absolventus, o ne kitus VDU, KTU, VU ar ISM universitetuose ekonomikos magistro laipsnį įgijusius darbuotojus. Pokalbių su socialiniais partneriais ir universiteto dėstytojais metu, nepavyko išgirsti įtakingamo atsakymo į šį klausimą. Socialinių partnerių minėtas studijų užsienyje aspektas neatrodė įtakingamai, nes šiais laikais dauguma visų programų magistrų (ar net bakalaurų) praleidžia bent vieną semestrą studijuodami įvairiuose užsienio universitetuose. Tuo tarpu įtakingamai skambėjo fakulteto dėstytojų argumentas, esą programoje ruošiami ekonomistai turės kai kurių mokslininkų kvalifikacijų (pvz.: itin kokybiškus ekonometrijos ir kitų kokybinių metodų taikymo įgūdžius) ir dėl to bus konkurencingi darbo rinkoje už kitų programų absolventus. Vis dėlto, norėtusi išgirsti labiau argumentuotą paaiškinimą – kuriuos darbo rinkos poreikius ir kaip patenkins būsimieji programos absolventai.

Programos pavadinimas, numatomi studijų rezultatai, programos turinys ir suteikiama kvalifikacija iš esmės dera tarpusavyje. Šiek tiek abejonių sukėlė tik programos pavadinimas. Pirma, šiuolaikinė makroekonomika (kuriui programoje numatoma skirti daug dėmesio) savaime yra tarptautinių reiškinių visuma; todėl jos neįmanoma studijuoti kitaip, kaip tik per tarptautinę prizmę. Antra, programos aprašymas ir ypač dėstomų dalykų sąrašas bei jų aprašai, iš pirmo žvilgsnio neatspindi programos tarptautinės koncentracijos. Vis dėlto, pokalbio metu, dėstytojais patikino, kad svarbūs ir pastaruosiu metu itin aktualūs tarptautiniai ekonominiai reiškiniai (tokie kaip BRIC šalių ekonominė dinamika bei tarptautinių politinių įvykių poveikis valstybių ir regionų ekonomikai) yra nuodugnai aptariami jų dėstomų dalykų metu. Norėtusi, kad – atsižvelgiant į programos pavadinimą – jos tarptautinis turinio aspektas aiškiau matytųsi programos ir dalykų aprašuose.

Pagrindinės srities silpnybės ir stiprybės

- Planuojama programa suteiktų absolventams mokslinių tyrimų atlikimo kompetencijas, formuotų analitinį, mokslinį mąstymo būdą;
- Programos rėmuose planuojamas bendradarbiavimas su kokybišku užsienio universitetu;
- Iš programos aprašo neaišku kokius privalumus programos absolventai turės neakademinėje darbo rinkoje prieš konkurentus, baigusius kitas panašias programas;
- Studentų iš trečiųjų šalių priėmimas į programą gali lemti mokių bet nekokybiškų studentų atsiradimą. Reikėtų detalizuoti studentų iš trečiųjų šalių priėmimo į studijas kriterijus.

2. Programos sandara

Programos sandara, atitinka teisės aktų reikalavimus. Programą sudarančių dalykų seka suteikia absolventams jų akademinį laipsnį atitinkančią kompetenciją. Tačiau, skaitant dalykų aprašus, kyla keli klausimai. Pirma, programos orientacija į „tarptautinės ekonomikos teoriją ir politiką“ suponuoja bent minimalų politinių procesų supratimą. Nors kartais ekonominę (pvz. pinigų) politiką įgyvendina nepriklausomi ekspertai, daugelis svarbių sprendimų (mokesčių, prekybos politikos ir kt.) priklauso nuo politinių lyderių tikslų ir strategijų. Dėl to politinės ekonomijos dėstymas būtų labai naudinga šios programos detalė. Iš pirmo žvilgsnio, programoje siūlomi monetarinės politikos ir kiti kursai nesuteikia galimybės susipažinti su politikos dėsniais skirtinguose instituciniuose ir ekonominiuose kontekstuose. Bendraujant su dėstytojais paaiškėjo, kad planuojamas su politika susijusių temų nagrinėjimas jų dėstomų dalykų rėmuose nebūtų adekvatus, norint suteikti absolventams reikalingas kompetencijas. Kita vertus pokalbio metu ne vienas dėstytojas buvo atviras galimybei į dėstomų dalykų turinį įpinti moksliniu metodu grįstų politinės ekonomijos, lyginamosios politikos ar tarptautinių santykių analizių.

Gerą įspūdį daro ketinimas tuos pačius dalykus dėstyti / konsultuoti italų ir lietuvių dėstytojams. Tokiu būdu studentams bus sudaryta galimybė susipažinti su skirtingomis tų pačių klausimų interpretacijomis ir problemų sprendimo būdais.

Žvelgiant į programos dalykų turinį taip pat kyla klausimas, kodėl nei viename dalyko apraše iš studentų nereikalaujama rašyti mokslinių tekstų. Turint omeny steigėjų ambiciją sukurti „labiau akademinę“ ekonomikos studijų programą, gebėjimas rašyti tokius tekstus bei juos pristatyti seminaruose ir konferencijose turėtų būti viena iš pagrindinių programoje ugdomų kompetencijų (ypač vertingų tiems dviem numatomiems programos absolventams per metus, kurie pasirinks studijas doktorantūroje).

Ekspertų nuomone dalykų turinys ir metodai leidžia pasiekti numatomus studijų rezultatus, programos apimtis šiuo metu yra *daugiau* nei pakankama studijų rezultatams pasiekti, o programos turinys atitinka naujausius mokslo pasiekimus. Tiesa programos turinį ar bent jau dėstomas temas studijų dalykuose būtų galima labiau susieti su politinių procesų įtaka.

Pagrindinės srities silpnybės ir stiprybės

- Programoje dėstomi ekonomisto išsilavinimui įgyti reikalingi dalykai;
- Programoje skiriamas ypatingas dėmesys formaliam modeliavimui, ekonometrijai ir kitiems ir kiekybinės duomenų analizės metodams;
- Programoje numatomas studentų darbas su dviem tos pačios srities specialistais – lietuviu ir italu – suteiks unikalią galimybę matyti skirtingas tų pačių klausimų interpretavimo variantus.
- Į programą reikėtų įterpti politinės ekonomijos dalyką, arba įtraukti rimtą politinės ekonomijos temų kompleksą į jau dėstomus dalykus;
- Reikėtų bent kelių dėstomų dalykų metu reikalauti iš studentų rašyti tikrus mokslinius darbus (nuo hipotezių / uždavinių iki verifikacijos). Būtų naudinga tokius darbus pristatinti neformalioje kolegų aplinkoje; vėliau mokslinėse konferencijose.

3. Personalas

Programos vykdymui numatomas pasitelkti personalas atitinka teisės aktų reikalavimus. Numatomų dėstytojų skaičius ir kvalifikacija yra tinkami numatomiems studijų rezultatams pasiekti, o numatomo programos personalo vykdomi moksliniai tyrimai, tiesiogiai susiję su analizuojama programa. Pavyzdžiui, prof. dr. R. Čiegis, prof. dr. K. Levišauskaitė ir doc. dr. N. Klebanskaja yra patyrę mokslininkai, publikavę ne vieną straipsnį atitinkamai plėtros ekonomikos, investicijų valdymo ir strateginės rinkodaros srityse, bei pademonstravę gebėjimą puikiai dėstyti šiuos dalykus aukštųjų studijų studentams VDU Ekonomikos fakultete. Jaunieji mokslininkai, taip pat turi vertingos patirties: doc. dr. J. Kalendienė dėsto ISM Vadybos ir ekonomikos universitete, o doc. dr. E. Stonkutė, reguliariai skaito paskaitas Prancūzijos universitetuose, o dr. M. Butkus pradeda mokslines stažuotes į Trento universitetą. Kiti VDU Ekonomikos fakulteto akademiniai darbuotojai taip pat atitinka programos reikalavimus. Trento universiteto dėstytojai, dalyvausiantys jungtinėje programoje taip pat atitinka programos reikalavimus: visi yra paskelbę ne vieną publikaciją iš savo dėstomų sričių; kai kurie jų, pvz. prof. Gilbert, prof. Zambelli, turi dėstyimo užsienio universitetuose (anglakalbėse šalyse) patirties.

Vienintelis neaiškumas kyla pažvelgus į programos turinį atspindinčias lentelės (p. 14): prie kai kurių dalykų (I – II semestro) užrašytos dviejų dėstytojų – atstovaujančių VDU ir Trento universitetams – pavardės. Pokalbio vizito metu buvo paaiškinta, kad pirmoje vietoje įrašytas dėstytojas (iš Italijos) bus pagrindinis dalyko dėstytojas, o jo kolega lietuvis konsultuos antraisiais studijų metais į Lietuvą grįžusius studentus, jiems rašant magistro darbą. Toks darbų pasiskirstymas atrodo logiškai. Vis dėlto lieka neaišku kaip dėstytojais bendradarbiaus paaiškėjus skirtingiems požiūriams į konkrečius tyrimų turinio / metodologijos klausimus. Bendraujant su programos dėstytojais ir aprašo rengėjais susidarė įspūdis, kad galimi nesutarimai bus sprendžiami *ad hoc*; tačiau tokiu atveju atsiranda pavojus, jog nuo šių ginčų nukentės studentai. Dėl to šį bendradarbiavimo aspektą reikėtų tikslinti. Ekspertai pabrėžia, kad ši pastaba labiau susijusi ne su akademinio personalo kvalifikacija, kiek su programos vadybos sritimi.

Pagrindinės srities silpnybės ir stiprybės

- Nekelia abejonių pakankamas programos dėstytojų skaičius (tiek VDU, tiek ir Trento universitete), aukštas jų kvalifikacijos lygis, atliekamų tyrimų aktualumas ir gebėjimas dėstyti tarptautinių studentų auditorijai.
- Tarp Trento Universiteto ir VDU dėstytojų, dirbančių su tais pačiais studentais, gali kilti metodinių ar kitokių akademinų nesutarimų, kurie – kai ekstremaliais atvejais – gali pakenkti studentų mokymuisi. Reikėtų aiškiau apibrėžti kaip bus sprendžiami tokie galimi nesutarimai.

4. Materialieji ištekliai

„Tarptautinės ekonomikos“ studijų programa bus realizuojama Trento universitete ir Vytauto Didžiojo universiteto Ekonomikos ir vadybos fakultete. Studijų programos teikėjai turėtų aiškiau įvardinti, koks Trento universiteto fakultetas/padaliny dalyvaus vykdant programą. Aprašo tekste minima “Ekonomikos fakultetas” (15 psl.) ir “Ekonomikos katedra” (10, 20 psl.), tačiau Trento universiteto internetiniame puslapyje tokių padalinių nepavyko aptikti. Šiame tinklapyje yra nurodytas padalinys: “Department of Economics and Management”.

Studijų programos apraše nurodoma, kad Trento Universitete magistrantūros studijoms yra skirta 17 auditorijų, dvi – Ekonomikos programos studentų diskusijoms organizuoti, visose auditorijose – patogi įranga paskaitoms skaityti. Įrengtos keturios laboratorijos Eksperimentinės ekonomikos laboratoriniams darbams organizuoti, kuriose pastatyti 84 kompiuteriai. Universitetas bibliotekoje yra virš 218588 knygų ir 7920 pavadinimų periodinių žurnalų. Taip pat nurodoma, kad Universitete galima naudotis e-studijų sistema. Nekyla abejonių, kad Trento

universitetas turi pakankamai materialiujų išteklių, tačiau apraše turėtų būti pateikiama detalesnė informacija apie konkretaus padalinio, dalyvausiančio programos vykdyme, materialiuosius išteklius: vietų skaičių auditorijose, kompiuterizuotas darbo vietas, prieigą prie duomenų bazių, galimas patalpas seminarams ir pan.

Apraše nurodoma, kad VDU Ekonomikos ir vadybos fakultete yra 4 specializuotos, magistrantūros studijoms skirtos auditorijos ir jų pakanka studijoms vykdyti. Magistrantai galės naudotis VDU ir kitų Lietuvos universitetų bibliotekų tinklu ir duomenų bazėmis, tokiomis kaip Science Direct, Springer Link, Wiley Inter Science, EBSCO, Emerald, Proquest, Sage ir kt. Taip pat nurodoma, kad abiejuose universitetuose veikia Moodle sistema. Vizito metu ekspertams parodytos patalpos atrodė pritaikytos ir tinkamos magistrantūros studentams (tiek srautinės auditorijos, tiek mažesnės auditorijos ar grupinio darbo kabinetai).

Naujai dėstomiems dalykams nupirkti vadovėliai, kurie yra VDU bibliotekoje. Vizito į VDU biblioteką metu teko įsitikinti, kad studentams yra prieinami gausūs literatūros šaltiniai, ekspertams buvo parodytos baigiamos renovuoti bibliotekos patalpos bei kitos auditorijos, skirtos šios programos įgyvendinimui.

Apibendrinant galima teigti, kad materialioji studijų bazė abiejose aukštosiose mokyklose yra tinkama studijų programos tikslams pasiekti.

Pagrindinės srities silpnybės ir stiprybės

- Studijų programos teikėjai turėtų aiškiau įvardinti, koks Trento universiteto fakultetas/padaliny dalyvaus vykdant programą.
- Apraše turėtų būti pateikiama detalesnė informacija apie konkretaus Trento universiteto padalinio, dalyvausiančio programos vykdyme, materialiuosius išteklius: vietų skaičius auditorijose, kompiuterizuotas darbo vietas, galimas patalpas seminarams ir pan.
- Materialioji studijų bazė abiejose aukštosiose mokyklose yra tinkama ir pakankama studijų programos tikslams pasiekti.

5. Studijų eiga ir jos vertinimas

Studijų programos apraše pateikiama informacija apie tai, kad reikalavimai stojantiems į programą suderinti tarp abiejų partnerių universitetų ir nustatyti sutartyje, pasirašytoje tarp VDU ir Trento universiteto, taip pat pateikiami reikalavimai stojantiesiems į VDU. Priėmimo į studijas reikalavimai yra pagrįsti, pateikiama konkursinio balo sandara ir konkursinės eilės sudarymo principai yra logiški. Stojantieji į studijų programą „Tarptautinė ekonomika“ turi būti baigę Ekonomikos bakalauro programą ir turėti Ekonomikos bakalauro laipsnį arba Ekonomikos gretutinių studijų sertifikatą ir turėti anglų kalbos B2 lygio žinias. Susitikimo su VDU atstovais

metu paaiškėjo, kad į studijų programą „Tarptautinė ekonomika“ bus priimami ir užsieniečiai (ne tik Italijos ir Lietuvos piliečiai).

Apraše nurodoma, kad dėstytojai konsultuos studentus po 2 akademines valandas kiekvieną savaitę. Tačiau nėra nurodoma, ar tai vyks abiejose institucijose. Numatomi taikyti studijų metodai yra paskaitos ir savarankiškas darbas. Taip pat numatomi aktyvūs studijų metodai: grupės diskusija, problemos analizė, skaičiavimai ir modeliavimas. Visi jie yra tinkami studijų rezultatams pasiekti. Studijų metodai galėtų būti papildyti mokslinės ir specialiosios literatūros studijomis.

Studentų pasiekimų vertinimas pateikiamas apsiribojant kaupiamosios sistemos aprašymu. Tačiau studijų programos rengėjai turėtų nurodyti, ar programos rengėjai yra suderinę studijų pasiekimų vertinimo sistemą. Pasirašytoje universitetų sutartyje dėl jungtinės studijų programos vykdymo yra pateikta lentelė, kurioje nurodomos studijų vertinimo sistemos, naudojamos kiekvienoje institucijoje. Trento universiteto pateiktoje vertinimo sistemoje yra nurodoma, kad vertinimo skalė yra nuo 18 iki 30 ir galimos 6 vertinimo pozicijos (*angl.* non-pass; adequate; satisfactory; good; very good; outstanding). VDU pateiktoje vertinimo sistemoje yra nurodoma vertinimo skalė nuo 1 iki 10 ir galimos 7 vertinimo pozicijos (*angl.* non-pass; weak; sufficient; satisfactory; good; very good; outstanding). Akivaizdu, kad Trento universiteto vertinimo skalė viena pozicija skiriasi, tačiau programos rengėjai nepateikia paaiškinimo, kaip balai bus derinami tarp aukštųjų mokyklų partnerių būtent dėl šio neatitikimo. Ekspertų nuomone, nors ši pastaba susijusi su studijų vertinimo sritimi, rengiant programą šie klausimai turėjo būti išspręsti, o tai labiau siejasi su programos vadyba.

Programos rengėjai turėtų nurodyti, kas vykdys studijų kontrolę (žinių, gebėjimų tikrinimas ir vertinimas), kaip bus sudaromos baigiamųjų darbų vertinimo komisijos. Visgi šios pastabos yra labiau skirtos programos vadybai, nors ir susijusios su studijų eiga ir vertinimu.

Pagrindinės srities silpnybės ir stiprybės

- Studijų rezultatų vertinimo sistema turėtų būti bendra ir suderinta tarp partnerinių institucijų. Studijų metodai tinkami studijų rezultatams pasiekti, tačiau galėtų būti daugiau orientuoti į mokslinius tyrimus ir komandinį darbą.
- Turėtų būti detaliau suplanuotas ir apraše pateiktas studijų proceso organizavimas bei paramos studijuojantiems vykdymas.

6. Programos vadyba

Programos aprašo rengėjai nurodo asmenis iš abiejų institucijų, atsakingus už studijų programos „Tarptautinė ekonomika“ organizavimą ir stebėjimą. Taip pat nurodoma programos studijų komiteto sudėtis. Tačiau apraše nenurodoma, kas bus atsakingas už komiteto darbo organizavimą, kokias funkcijas bus pavesta vykdyti šiai institucijai. Vizito metu administracija ir aprašo rengėjai minėjo, kad abi šalys partnerės yra paskyrusios po du atsakingus asmenis, bet kol programa nėra patvirtinta komitetas nėra surinktas, o jo funkcijos neapibrėžtos. Apraše turėtų būti pateikta informacija, kokie universitetų padaliniai dalyvaus programos vykdyme. Susitikimo su VDU atstovais metu paaiškėjo, kad VDU naudos jau esamą mentorių sistemą ir Tarptautinių ryšių skyriaus paslaugas.

Informacija apie socialinių partnerių įtraukimą į programos vertinimo ir tobulinimo procesą apraše nėra išsamiai pateikta, tačiau vizito į VDU metu vyko susitikimas su dvių organizacijų – LSMU Kauno klinikų Ekonomikos skyriaus ir Nilsenand Nilsen Holding SSC - atstovais. Susitikimo metu „Tarptautinės ekonomikos“ absolventų poreikis buvo grindžiamas gebėjimais dirbti tarptautinėje ir globalioje aplinkoje.

Apraše turėtų būti aiškiau nurodyta, kokia bus vykdoma kokybės užtikrinimo veikla, kokie abiejų institucijų padaliniai ir/ar asmenys dalyvaus šioje veikloje. Taip pat pasigendama aiškesnės ir suderintos vertinimo sistemos, kaip jau buvo minėta studijų eigos ir vertinimo srities analizėje.

Pagrindinės srities silpnybės ir stiprybės

- Apraše turėtų būti aiškiau pateiktas programos vykdytojų pasiskirstymas atsakomybe, atkreipiant dėmesį į sprendimų priėmimą.
- Socialinių partnerių dalyvavimas vykdant programą nėra nurodytas. Susitikimo su socialiniais partneriais VDU metu buvo akcentuojamas absolventų gebėjimų dirbti tarptautinėje ir globalioje aplinkoje poreikis.
- Numatomos naudoti vidinio kokybės užtikrinimo priemonės turėtų būti detaliau aprašytos taip pat pateikiant ir dalyvausiančias struktūras ir/ar asmenis bei nurodant atitinkamas veiklas.

III. REKOMENDACIJOS

- 3.1. Reikia aiškiai apibrėžti konkurencinius pranašumus, kuriuos programos absolventai turėtų prieš kitas ekonomikos programas baigusius studentus neakademinėje darbo rinkoje, bei tokių pranašumų kūrimo būdus.
- 3.2. Į programą reikėtų įterpti politinės ekonomijos dalyką, arba įtraukti rimtą politinės ekonomijos temų komplektą į jau dėstomus dalykus.
- 3.3. Iš programos aprašo neaišku kokius privalumus programos absolventai turės neakademinėje darbo rinkoje prieš konkurentus, baigusius kitas panašias programas;
- 3.4. Programos vykdytojų pasiskirstymas atsakomybe turėtų būti labiau sukonkretintas, atkreipiant dėmesį į sprendimų priėmimą. Studijų pasiekimų vertinimo sistema turėtų būti aiškiau aprašyta

IV. APIBENDRINAMASIS ĮVERTINIMAS

Vytauto Didžiojo universiteto studijų programa *Tarptautinė ekonomika* vertinama teigiamai.

Eil. Nr.	Vertinimo sritis	Srities įvertinimas, balai
1	Programos tikslai ir numatomi studijų rezultatai	3
2	Programos sandara	3
3	Personalas	3
4	Materialieji ištekliai	3
5	Studijų eiga ir jos vertinimas	3
6	Programos vadyba	2
	Iš viso:	

- 1-Nepatenkinamai (yra esminių trūkumų, kuriuos būtina pašalinti)
- 2-Patenkinamai (tenkina minimalius reikalavimus, reikia tobulinti)
- 3-Gerai (sistemiškai plėtojama sritis, turi savitų bruožų)
- 4-Labai gerai (sritis yra išskirtinė)

Grupės vadovas: Doc. dr. Vincentas
Team leader: Vobolevičius

Parašas

Grupės nariai: Prof. dr. Daiva Dumčiuvienė
Team members:

Parašas